

OGÓLNY ZARYS PROJEKTU

EN4s

RÓŻNORODNOŚĆ TYTUŁÓW EGZEKUCYJNYCH W
TRANSGRANICZNYM DOCHODZENIU WIERZYTELNOŚCI W UNII EUROPEJSKIEJ

Project EU-En4s - JUST-AG-2018/JUST-JCOO-AG-2018
Funded by the European Union's Justice Programme
(2014-2020)

INFORMACJE OGÓLNE

Transgraniczna egzekucja napotyka liczne przeszkody. Jedną z najbardziej istotnych pozostaje brak wzajemnego zaufania pomiędzy organami krajowymi poszczególnych państw członkowskich UE. Organy krajowe traktują tytuły egzekucyjne pochodzące z innych państw członkowskich z rezerwą i nieufnością. Problem ten potęguje różnorodność tytułów egzekucyjnych w państwach członkowskich, wyrażająca się w ich zróżnicowanej strukturze i odmiennych skutkach. Projekt ma na celu przeanalizowanie tych różnic oraz rozwiązanie uprzednio zidentyfikowanych problemów, czego głównym efektem będzie wzmocnienie wzajemnego zaufania.

KWESTIE KLUCZOWE DOTYCZĄCE EU-EN4S

- 1 Konsorcjum składa się z 15 partnerów z całej UE i 1 partnera z kraju kandydującego.
- 2 Badania prawnoporównawcze dotyczące orzeczeń krajowych, ugód sądowych i aktów notarialnych.
- 3 Analiza europejskich ram prawnych transgranicznej egzekucji w sprawach cywilnych i handlowych.
- 4 Unikalne ustalenia mające na celu usprawnienie swobodnego przepływu orzeczeń w UE.
- 5 Zintegrowane narzędzia informacyjne, które będą służyć zainteresowanym podmiotom pomocą w lepszym rozumieniu zagranicznych tytułów egzekucyjnych.
- 6 Perspektywy automatyzacji transgranicznej egzekucji roszczeń.

RÓŻNORODNOŚĆ TYTUŁÓW EGZEKUCYJNYCH O CO DOKŁADNIE CHODZI?

Państwa członkowskie posługują się różnorodnymi tytułami egzekucyjnymi. Różnią się one m.in. nazwą, rodzajem zawartego w nich rozstrzygnięcia, strukturą i skutkami.

Prawo unijne w żaden sposób nie harmonizuje krajowych tytułów egzekucyjnych. Z tego powodu to prawo wewnętrzne państw członkowskich określa ich cechy.

CELEM ANALIZY PRAWNOPORÓWNAWCZEJ JEST ZIDENTYFIKOWANIE RÓŻNIC I PODOBIENSTW W TRZECH ODRĘBNYCH KATEGORIACH TYTUŁÓW EGZEKUCYJNYCH, OBEJMUJĄCYCH

ORZECZENIA
SĄDOWE

UGODY
SĄDOWE

PODLEGAJĄCE
EGZEKUCJI AKTY
NOTARIALNE

Zadanie partnerów polega na dostarczeniu przykładów krajowych tytułów egzekucyjnych oraz udzieleniu praktycznych i teoretycznych informacji o krajowych postępowaniach egzekucyjnych w poszczególnych państwach członkowskich, a także dokonaniu analizy oraz identyfikacji punktów spornych dotyczących zagranicznych tytułów egzekucyjnych. Partnerzy będą dążyć do znalezienia rozwiązań kwestii spornych i niejednoznacznych, aby zapewnić w tym zakresie lepszą przejrzystość. Ostatecznym celem jest zwiększenie wzajemnego zaufania wszystkich państw członkowskich.

SKUTKI TYTUŁÓW EGZEKUCYJNYCH ZAGADNIENIE WIELOASPEKTOWE

Zgodnie z rozporządzeniem Bruksela I bis, orzeczenie wykonalne w państwie członkowskim pochodzenia jest również wykonalne w wezwanym państwie członkowskim. Prace badawcze podjęte w ramach projektu mają na celu dokonanie kompleksowego przeglądu skutków „wykonalności” w perspektywie krajowej i prawoporównawczej. Istotne znaczenie mają zarówno szczegółowa analiza przesłanek wykonalności, jak i ewentualne rozróżnienie pojęć wykonalności i ostateczności. Badania dotyczące relacji między powyższymi terminami są często marginalizowane lub całkowicie pomijane w nauce prawa w poszczególnych krajach członkowskich. Na szczególną uwagę zasługuje zagadnienie skutków powagi rzeczy osądzonej. Przeprowadzona zostanie ocena prawoporównawcza jej granic, celów i zakresu czasowego, połączona z wyczerpującą analizą pojęcia „sporu o to samo rozstrzeżenie” w prawie krajowym.

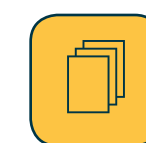
Wnioski z analizy prawoporównawczej uwzględnią różne podejścia do powagi rzeczy osądzonej w systemach prawa kontynentalnego, systemach common law i w prawie unijnym. Dokonane ustalenia będą doskonałą podstawą do formułowania wniosków w kontekście transgranicznym. Wykonalność aktów notarialnych podlega rygorystycznym wymogom merytorycznym oraz ścisłym zasadom dotyczącym formy. Pod względem obu wskazanych kryteriów między państwami członkowskimi mogą występować znaczne różnice.

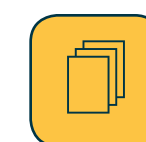
RÓŻNICE STRUKTURALNE DLACZEGO SĄ ISTOTNE?

Sędziowie lub komornicy mogą napotkać trudności, gdy strony podejmują próbę wyegzekwowania zagranicznego tytułu egzekucyjnego. Przykładowo, ustalenie zawartego w wyroku rozstrzygnięcia może okazać się trudne, jeżeli nie jest ono wyraźnie wyodrębnione w strukturze wyroku, lecz jest wplecione w uzasadnienie lub jeżeli sprecyzowanie roszczenia następuje dopiero w późniejszym orzeczeniu.

Co więcej, poprawne obliczenie odsetek utrudnia fakt, że tytuł egzekucyjny często nie określa ani okresu, za jaki naliczane są odsetki, ani ich stawki procentowej.

Właściwa identyfikacja wierzyciela i dłużnika wskazanego w tytule egzekucyjnym nabiera szczególnego znaczenia w przypadku następstwa prawnego stron, a także w kontekście skutku erga omnes orzeczeń.

Zagraniczne tytuły egzekucyjne mogą posiadać cechy lub przewidywać środki egzekucyjne nieznane w wezwanym państwie członkowskim.

Rozpoznanie sentencji wyroku oraz podstawy prawnej i faktycznej rozstrzygnięcia również może stanowić wyzwanie. Ta kwestia jest szczególnie ważna ze względu na zakaz badania tytułów egzekucyjnych pod względem merytorycznym.

KONTEKST TRANSGRANICZNY

Aktywność badawcza obejmie wiele nierozwiązanych kwestii o charakterze transgranicznym. Nie ograniczą się one do sfery uznawania i wykonywania, ale dotyczyć również będą zagadnień jurysdykcyjnych.

Przyjmując za punkt wyjścia podstawowe pojęcia „orzeczenia” i „dokumentu urzędowego”, w ramach projektu zaplanowano stworzenie szczegółowego katalogu terminów odnoszących się do krajowych decyzji i instrumentów, które zostaną dopasowane do ich europejskich, autonomicznych odpowiedników.

Projekt ma na celu naświetlenie problematyki „spraw wiążących się ze sobą” zgodnie z rozporządzeniem Bruksela I bis. Doświadczenia krajowe oraz stanowiska teoretyczne pomogą zidentyfikować ściśle powiązane sytuacje, które prowadzą do „sprzecznych ze sobą” orzeczeń.

Pojęcie orzeczeń „sprzecznych ze sobą” zostanie również gruntownie zbadane w celu ustalenia międzynarodowych skutków lis pendens oraz zasady ne bis in idem.

O doniostoci wskazanych zagadnień świadczy również problem „działań torpedujących”, które nadal możliwe są pod rządami rozporządzenia Bruksela I bis i dlatego wymagają uwagi.

Badania doktrynalne dostarczą cennych informacji na temat skutków orzeczeń (zakresu ich mocy i skuteczności w państwach członkowskich innych niż kraj pochodzenia).

W kontekście egzekucji przedmiotem badań w ramach projektu będą związek i ewentualne rozbieżności pomiędzy zaświadczeniem o wykonalności a tytułem egzekucyjnym. Kwestie te mogą przysporzyć problemów, zmuszając organ egzekucyjny do zwrócenia uwagi nie tylko na zaświadczenie, ale również na sam tytuł egzekucyjny.

ROZWÓJ SWOBODNEGO PRZEPŁYWU ORZECZEN W ERZE CYFROWEJ

EU-En4s zauważa wyzwania i szanse związane z cyfryzacją. W związku z powyższym opracowane zostaną dwa narzędzia, których celem będzie usprawnienie transgranicznej egzekucji roszczeń.

1 Prototyp narzędzia informatycznego pod nazwą „Enforcement Title Oracle”. Celem tego interaktywnego instrumentu będzie połączenie wzorów orzeczeń pochodzących z państw członkowskich z przydatnymi (praktycznymi i teoretycznymi) informacjami na temat ich struktury i skutków.

2 Analiza perspektyw automatyzacji postępowania egzekucyjnego. W wielu państwach członkowskich już dzisiaj stosowana jest jakaś forma elektronicznego postępowania egzekucyjnego. W ramach projektu dokonana zostanie kompilacja formularzy wykorzystywanych w tych postępowaniach oraz podjęta zostanie próba wykazania ich przydatności na poszczególnych etapach.

DOTYCHCZASOWE AKTYWNOŚCI

- ✓ Spotkanie inauguracyjne na Uniwersytecie w Mariborze, Słowenia
- ✓ Spotkanie Ekspertkie na UCLan, Cypr
- ✓ Krajowe warsztaty w każdym z państw członkowskich biorących udział w projekcie
- ✓ Przygotowanie kwestionariusza
- ✓ Przygotowanie raportów krajowych
- ✓ Pierwsza Międzynarodowa Konferencja w Portorož, Słowenia

PLANOWANE AKTYWNOŚCI

- Druga Konferencja Międzynarodowa w 2021 r.
- Prototyp narzędzia informatycznego o nazwie „Enforcement Title Oracle”
- Międzynarodowe badania prawoporównawcze
- Końcowy raport ekspercki

Projektem kieruje Wydział Prawa Uniwersytetu w Mariborze oraz działający w jego ramach Instytut Prawa Cywilnego, Porównawczego i Prywatnego Międzynarodowego, który posiada rozległe doświadczenie w realizacji podobnych projektów dotyczących transgranicznej egzekucji.

WIĘCEJ INFORMACJI

 www.pf.um.si/en/acj/projects/pr09-eu-en4s/

 @EUN4s

 @En4sEu

KOORDYNATOR PROJEKTU

prof. dr. Vesna Rijavec

@ vesna.rijavec@um.si

Faculty of Law, University of Maribor
Institute for Civil, Comparative and
Private International Law

 Mladinska ulica 9
2000 Maribor
Slovenia

NOTARSKA
ZBORNICA
SLOVENIJE

 inštitut za primerjalno pravo

 boleo
global

 Maastricht University

 Uniwersytet
Wrocławski

UNIVERSITÄT GRAZ
UNIVERSITY OF GRAZ

 Leibniz
Universität
Hannover

 MRU
MYKOLAS ROMERIS
UNIVERSITY

MUNI
FACULTY
OF LAW

 UPT
UNIVERSIDADE
PORTUCALENSE

 cepris
zagotovila z učinkorn

 PRAVI
Pravni fakulteta
University of Rijeka

 UPPSALA
UNIVERSITET

 1828
University of
Central Lancashire
Cyprus

 University of Maribor

Faculty of Law

